

Kā dažādības skaistumu no vasaras mācīties

FOTO: Andris Bērziņš

Mācīsimies un iedvesmosimies no tiem, kuri jau domā un dara – savādāk. Saņemsimies un radīsim savus stāstus, un lai tie būtu ne vien stāsti par senkapiem, dižozoliem un barona laikiem, bet vairāk par cilvēkiem, kuri strādā un rada brīnumu lietas šeit un šodien, aicina Aija Tūna.

IK AIJA TŪNA

Speciāli „Izglītībai un Kultūrai”

Raibas puķes un košas kleitas, došanās ceļojumos un ciemiņu uzņemšana, darbā nopelnīti sviedri, piedzīvojumu adrenalīns

grāmatas, arī semināru pierakstus un normatīvos aktus vai politikas uzstādījumus! Atvērsim acis un sirdis un paskatīsimies uz dažādību, kas ir mums apkārī! Tā ienāk arī mūsu skolās – kā šī mobilā un iespēju pilnā laika pavadone. Starpkultūru izglītība, da-

“Baidos, ka nekas daudz nebūs līdzēts, pēc iespējas ātrāk pārceļot skolēnus uz pilsētām, uz lielākām skolām, uz labākiem matemātikas, ķīmijas vai kā tur mācīšanas apstākļiem. Svaru kausu uz leju joprojām vilks ģimenes atbalsta, piederības izjūtas, sociālo saišu trūkums.

un rimtas novakares rāmās skaņas pilsētas bulvāros vai meža ielokā – tas viss un daudz kas cits piedien vasarai, un tas viss māca mums dažādības skaistumu, dabiskumu un neizbēgamību.

Noliksīm malā mācību

žādības vadība, vienkārši spēja nenobīties no atšķirīgā, bet saskatīt tajā iespēju, lai ietu tālāk, augtu un kļūtu labāki – profesionāli un cilvēki. Ne velti saka, ka progress ir saistīts ar iespēju radīšanu, savukārt iespējas vienmēr nāk kopā

ar savām kolēģēm problēmām.

Nupat, viesojoties Latvijā, Tibingenas Universitātes profesors Jozefs Helds runāja par politikas un pedagogijas attiecībām augošās daudzveidības apstākļos, vispirms jau atgādinot, cik dažāda ir dažādība un cik relatīvas un mānīgas ir runas par mūsu kultūru atšķirībā no viņējās, svešās. Jebkurā, pat vismazākajā, grupā ir gan kopīgais, gan atšķirīgais. Viss ir atkarīgs no izvēlētajiem rādītājiem un redzesleņķa. Visiem bērniem patīk rotaļāties, bet veids, kā to darīt, katram būs cits. Katra saimniece pankūkas cep, sieru sien un māju pušķo atšķirīgi. Atšķirīgi ir veidi, kā mēs sazināties, kā izpaūžam emocijas, kā plānojam savu dzīvi un kā šos plānus īstenojam. Un vienlaikus visi vecāki mīl savus bērnus, kā nu prot, bet sirds dziļumos visi vēlas, lai viņiem klājas labi – šodien un tālāk dzīvē. Kā tas notiek, ir atkarīgs arī no kopējiem sabiedrības uzstādījumiem, no tā, vai dzīvojam līderu ražošanas vai ikviena cilvēka unikalitātes atzīšanas paradigmā.

Attiecības ar dažādību skolā nebūt nesākas ar iebraucējiem, no kuriem, kā izrādās, daudzi skolotāji joprojām baidās. Nebūsim naivi un neizliksimies, ka arī visiem tepat dzīvojošajiem ir vienāds starta punkts un vienādas iespējas. Sociāli ekonomisko apstākļu atšķirības, par ko tradicionāli runāts starptautiskajos izglītības pētījumos, ir pienākušas arī pie mūsu namdurvīm, uzdodot skarbus jautājumus, kā uz tām reaģēt, kādus risinājumus meklēt un kādās paradigmās tos balstīt. Pie labākās gribas ne katra ģimene spēj un prot sniegt atbalstu, kas bērna attīstībai un zinātkārei ir nepieciešams kopš paša dzimšanas brīža un kas daudzās ģimenēs ir tik pašsaprotams. Kā savai vīramātei, jaunajā ģimenē ienākot, teica kāda burvīga jauna sieviete, „es te, pie jūsu virtuves galda sēžot, iemācos vairāk nekā visos skolas gados”. Lieki piebilst, ka ne par lekcijām un pārgudrām sarunām bija runa.

Un ne jau laukos vai pilsētās vaina vai risinājums. Baidos, ka nekas daudz nebūs līdzēts, pēc iespējas ātrāk pārceļot skolēnus uz pilsētām, uz lielākām skolām, uz labākiem matemātikas, ķīmijas vai kā tur mācīšanas apstākļiem. Svaru kausu uz leju joprojām vilks ģimenes atbalsta, piederības izjūtas, sociālo saišu trūkums. Vai pilsētas skolas skolotāji spēs (gribēs) integrēt šos ieceļotājus? Dažkārt ir vienalga, vai bērns nāk no Ķīnas vai tuvējiem laukiem – iedzīvošanās jaunajā skolā un klasē var būt vienlīdz smaga gan sociāli, gan akadēmiski. Kas zina, tālais ieceļotājs vēl var atrasties labākā situācijā, jo mūžīgajā salīdzināšanas trukumā spēs parādīt vairāk originalitātes, tātad labumu, ar ko lepoties.

“Dažkārt nav atšķirību, vai bērns nāk no Ķīnas vai tuvējiem laukiem – iedzīvošanās jaunajā skolā un klasē var būt vienlīdz smaga gan sociāli, gan akadēmiski.

Vai saprotam un atceramies, ka integrācija – klasē, skolā, kopienā un visā valstī – nav atnācēju un iebraucēju mājasdarbs, bet mūsu katra izvēle un lēmums? Kā teica profesors Helds, skolotājs vienmēr ir starp politiku un skolēnu, tāpēc mums ne vien kā cilvēkiem, bet arī kā profesionāļiem ir jānācās pārkāpt (vai pavērt) savas robežas, iziet ārpus savas kultūras, lai spētu veicināt mācīšanos un dot savu ieguldījumu taisnīgas un sadarboties spējīgas sabiedrības veidošanā. Ja atslābsim no *pareizo* un *nepareizo* atbilžu un izvēļu meklēšanas, ja atcerēsimies, ka pirms vārdu zināšanas jābūt vēlmei saprasties, ja atvērsim acis, ausis, prātus un sirdis dažādībai, paši kļūsim bagātāki.

Patiesībā jau stāsts ir par to, kā ieejam attiecībās ar jauno (citreiz sakām – svešo), jo izrādās, ka ne katra tikšanās ar citas grupas pārstāvjiem vei-

“Skolotājs vienmēr ir starp politiku un skolēnu, tāpēc mums ne vien kā cilvēkiem, bet arī kā profesionāļiem ir jānācās pārkāpt (vai pavērt) savas robežas, iziet ārpus savas kultūras, lai spētu veicināt mācīšanos un dot savu ieguldījumu taisnīgas un sadarboties spējīgas sabiedrības veidošanā.

cina tuvināšanos. Varam doties vasaras ceļos gan ar „bet pie mums viss labāk (skaistāk, tīrāk, ērtāk...)”, gan „nu, jā, viņiem jau ir tas un tas, un tas, kas tad viņiem nekais” uzskaitī-

no vecas siltumnīcas tapis vasaras paviljons ekskluzīviem pasākumiem, kādu varam atrast Beverīnas pusē, vai vēl nezin kas, – vai esam gatavi pieņemt un strādāt kopā?

Mācīsimies un iedvesmosimies no tiem, kuri jau domā un dara – savādāk. Saņemsimies un radīsim savus stāstus, un lai tie būtu ne vien stāsti par senkapiem, dižozoliem un barona laikiem, bet vairāk par cilvēkiem, kuri strādā un rada brīnumu lietas šeit un šodien. Ļoti iespējams, ka idejas un drosmi viņi ir atraduši tieši tuvos vai tālos ceļos, ar dažādību sastopoties un to savā – nē, mūsu visu kopīgajā – labā izmantojot.

Mēs visi esam vienā saitītē sasiesti, vienā informācijas un darbības telpā savienoti, un, kā Berlina dienās, viesojoties Latvijā, teica Igaunijas prezidents

“Mūsdienās vairs nav iespējas doties prom no ciema, lai sāktu pavisam jaunu dzīvi, jo mūsu spēļu laukums ir visa pasaule.

Tomass Hendriks Ilvess, mūsdienās vairs nav iespējas doties prom no ciema, lai sāktu pavisam jaunu dzīvi, jo mūsu spēļu laukums ir visa pasaule. Mācīsimies no vasaras dažādības skaistumu, gan tuvos un tālos ceļos ejot, gan zināmus un jauniepazīstamus cilvēkus sastopot, jaunus un sen lolotas idejas īstenojot! Tiksimies caļu skaitīšanas laikā! ■